సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు

పదమ్ సేన్ మరియు మరొకరు

1960

సెప్టెంబర్ 27

వర్సెస్

ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం

(జాఫర్ ఇమామ్, ఎ.కె. సర్కార్ మరియు రఘుబర్ దయాల్, న్యాయమూర్తులు)

కమీషనర్--ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు నియామకం——యొక్క చెల్లుబాటు - సివిల్ న్యాయస్థానం యొక్క అనువంశిక అధికారం --కోడ్ ఆఫ్ సివిల్ ప్రొసీజర్, 1908 (5/1908), విభాగములు 75, 151, ఆర్డర్ 26.

పబ్లిక్ సర్వెంట్ -- అధికార పరిధి లేకుండా సివిల్ న్యాయస్థానంచే నియమించబడిన కమీషనర్-- ప్రభుత్వోద్యోగి పరిస్థితి ఆధీనంలో ఉన్నా -- *భారతీయ శిక్షాస్మృతి, 1860 (45/1860), విభాగం 21, మినహాయింపు 2.*

ఒక మున్సిఫ్ ఒక దావాలో వాది ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి మరియు అతని ముందు వాటిని సమర్పించడానికి ఒక ఆర్ ని కమిషనర్‌గా నియమించారు. ఆర్ ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకున్నారు మరియు అవి అతని వద్ద ఉండగానే అప్పీలుదారులు వాటిని ట్యాంపర్ చేయడానికి అనుమతించినందుకు ఆర్ కి లంచం ఇచ్చారు. అప్పీళ్లను భారతీయ శిక్షా స్మృతి విభాగం 165-ఎ కింద విచారించి దోషులుగా నిర్ధారించారు . ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించే అధికారం మున్సిఫ్‌కు లేదని , ఆర్ ని కమిషనర్‌గా నియమించడం శూన్యమని, తత్ఫలితంగా ఆర్ ప్రభుత్వోద్యోగి కాదని, అప్పీలుదారులు అతనికి లంచం ఇవ్వడంలో ఎలాంటి నేరం చేయలేదని అప్పీలుదారులు వాదించారు. ప్రతివాది మున్సిఫ్ తన స్వాభావిక అధికారాల సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ విభాగం 151 కింద అధికార పరిధిని కలిగి ఉండాలని కోరారు. కమీషనర్‌ను నియమించడం మరియు ఏదైనా సందర్భంలో ఆర్ భారతీయ శిక్షా స్మృతిలోని వివరణ 2 నుండి విభాగం 21 వరకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగియొక్క వాస్తవిక ఆధీనంలో ఉన్నందున , అతను ప్రభుత్వోద్యోగి గా పరిగణించబడతాడు.

జరిగినది,ఆర్ ప్రభుత్వోద్యోగి కాదని మరియు అప్పీలుదారులు అతనికి లంచం ఇవ్వడం ద్వారా భారతీయ శిక్షా స్మృతి 175 ఎ కింద ఎటువంటి నేరం చేయలేదు.

ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించడానికి మున్సిఫ్‌కు విభాగం 151, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ , కింది స్వాభావిక అధికారాలు లేవు మరియు అతని ఉత్తర్వు శూన్యమైనది మరియు చెల్లనది. కారణాన్ని నిర్ణయించడంలో న్యాయస్థానం అనుసరించాల్సిన విధానానికి సంబంధించి స్వాభావిక అధికారాలు ఉన్నాయి. దీనికి ముందు అటువంటి అధికారాలు వ్యాజ్యదారుల యొక్క వాస్తవిక హక్కులపై విస్తరించలేదు. ఒక పార్టీకి అతని ఖాతా పుస్తకాలపై పూర్తి హక్కులు ఉన్నాయి మరియు అతని ఆస్తిని బలవంతంగా స్వాధీనం చేసుకునే స్వాభావిక అధికారం న్యాయస్థానంకు లేదు.

వివరణ 2 నుండి విభాగం 21, భారతీయ శిక్షాస్మృతి, వాస్తవానికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క ముందుగా ఉన్న కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్న వ్యక్తికి మాత్రమే వర్తిస్తుంది. ప్రస్తుత సందర్భంలో, ఆర్ ఆక్రమించాడని చెప్పబడే ఒక కమీషనర్ పోస్ట్ లేదా కార్యాలయం ఉనికిలో లేదు. అధికార పరిధి లేకుండా అతని నియామకం ఆర్ ప్రభుత్వ సేవకుడిగా పరిగణించబడదు.

క్రిమినల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: క్రిమినల్ అప్పీల్ నం.149/1958.

క్రిమినల్ అప్పీల్ నం. 1154/1956 లో అలహాబాద్ ఉన్నత న్యాయస్థానం అక్టోబర్ 27, 1958 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి అప్పీల్ చేయబడింది.

అప్పీలుదారు కోసం *ఎన్ సి ఛటర్జీ* మరియు *ఆర్ ఎల్ కోహ్లీ.*

జిసి మాథుర్ మరియు *సిపి లాల్*, ప్రతివాది కోసం.

1960. సెప్టెంబరు 27 న న్యాయస్థానం తీర్పును వెలువరించింది.

రఘుబర్ దయాళ్ , న్యాయమూర్తి .– అలహాబాద్ ఉన్నత న్యాయస్థానం మీరట్‌లోని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా చేసిన అప్పీల్‌ను కొట్టివేస్తూ చేసిన ఆదేశానికి వ్యతిరేకంగా పదమ్ సేన్ మరియు షేక్‌బర్ చంద్ చేసిన అప్పీల్ ఇది. వాటిని భారతీయ శిక్షా స్మృతి 165 ఎ కింద నేరం . ఉన్నత న్యాయస్థానం తన ఉత్తర్వులపై అప్పీలు చేసుకోవడానికి అనుమతి ఇచ్చింది.

ఒక గెండా మల్, శేఖర్ చంద్ తండ్రి, అప్పీలుదారు నం. 2, మిథన్ లాల్ మరియు ఇతరులపై ఘజియాబాద్‌లోని అదనపు మున్సిఫ్ న్యాయస్థానంలో నిందితులు తనకు అనుకూలంగా అమలు చేసిన ప్రామిసరీ నోట్ల ఆధారంగా డబ్బు కోసం దావా వేశారు. వారు చేసిన చెల్లింపులకు సంబంధించి వాది తన ఖాతా పుస్తకాలను కల్పిస్తాడని ప్రతివాదులు గుర్తించి, వాది ఖాతా పుస్తకాల స్వాధీనం కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. అదనపు మున్సిఫ్, మార్చి 27, 1954 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా , ఆ ఖాతా

పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్ , వకీల్, కమిషనర్‌ను నియమించారు. దీంతో కమిషనర్ ఆ పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకుని ఘజియాబాద్‌కు తీసుకొచ్చారు.

అప్పీలుదారులను ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని విభాగం 165-ఎ ఖాతా పుస్తకాలను తారుమారు చేయడానికి అవకాశం కల్పించినందుకు కమిషనర్‌కు లంచం ఇచ్చినందుకు. వారి శిక్షను ఉన్నత న్యాయస్థానం సమర్థించింది.

అప్పీలుదారులు మార్చి 30, 1954న కమిషనర్ కార్యాలయానికి వెళ్లి , అతనికి రూ. 900 లంచం యిచ్చుటకు ప్రయత్నించారు. దిగువ న్యాయస్థానంల ద్వారా నమోదు చేయబడిన వాస్తవాల యొక్క ఈ నిర్ధారణలను అప్పీలుదారులు సవాలు చేయలేదు. కమీషనర్ అయిన శ్రీ రఘుబీర్ పెర్షాద్ ప్రభుత్వోద్యోగి కాదని, అందువల్ల దిగువ న్యాయస్థానంల ద్వారా వచ్చిన వాస్తవ నిర్ధారణల ఆధారంగా కూడా వారు ఎటువంటి నేరం చేయలేదని వారి ఏకైక వాదన. భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని విభాగం 165-ఎ ప్రతివాదులు దరఖాస్తు బి దరఖాస్తుపై వాది ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించే అధికారం అదనపు మున్సిఫ్‌కు లేనందున శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్‌ను కమిషనర్‌గా నియమించడం కుదరదని అప్పీలుదారుల కోసం వాదించారు. విభాగం 75 మరియు సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క ఆర్డర్ 26 (ఇకపై కోడ్ అని పిలుస్తారు) , యొక్క నిబంధనల ద్వారా పరిమితం చేయబడిన కమిషన్‌ను జారీ చేయడానికి సివిల్ న్యాయస్థానం యొ క్క అధికారం లో పేర్కొనబడని ఏదైనా ప్రయోజనం కోసం కమీషనర్‌ను నియమించడానికి న్యాయస్థానంకు స్వాభావిక అధికారం లేదు. కోడ్ యొక్క విభాగం 75 మరియు ఆర్డర్ 26 యొక్క నిబంధనల పరిధిలోకి రాని ప్రయోజనాల కోసం కోడ్ విభాగం 151 ద్వారా సేవ్ చేయబడిన దాని స్వాభావిక అధికారాలను ఉపయోగించడంలోన్యాయస్థానం ఒక కమిషనర్‌ను నియమించవచ్చని రాష్ట్రం యొక్క మొత్తం మీద కోరబడింది.

ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించే అధికారం అదనపు మున్సిఫ్‌కు లేకపోయినా , వివరణ 2 నుండి విభాగం 21 వరకు ఉన్న దృష్ట్యా శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగిగా పరిగణించబడతారని రాష్ట్రం కోసం సమర్పించబడింది. ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించే అధికారం అదనపు మున్సిఫ్‌కు లేకపోయినా , భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని విభాగం 21కి వివరణ 2 ప్రకారం శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగిగా పరిగణించబడతారని రాష్ట్రం కోసం సమర్పించారు. అతను కమీషనర్‌గా వ్యవహరించినందున ప్రభుత్వ ఉద్యోగి వాస్తవమైన పరిస్థితిని కలిగి ఉన్నాడు మరియు అప్పీలుదారులు మరియు సివిల్ దావాతో సంబంధం ఉన్న ఇతరులచే గుర్తించబడ్డాడు.

నియమావళిలోని విభాగం 75 నిబంధనలకు మరియు పరిమితులకు లోబడి , నిర్దేశించబడే నాలుగు ప్రయోజనాల కోసం , అంటే, ఏ వ్యక్తిని పరిశీలించడం కోసం , స్థానిక విచారణ చేయడం కోసం, ఖాతాలను పరిశీలించడం లేదా సర్దుబాటు చేయడం కోసం మరియు విభజన. ఆర్డర్ 26, కమీషన్లు మరియు అనుబంధ విషయాలకు సంబంధించిన నియమాలను నిర్దేశిస్తుంది. అప్పీలుదారుల తరఫు న్యాయవాది మిస్టర్. ఛటర్జీ , న్యాయస్థానం యొక్క అధికారాలు కోడ్ యొక్క నాలుగు మూలల్లో తప్పనిసరిగా కనుగొనబడాలని మరియు కోడ్ స్పష్టంగా కమీషన్ల విషయానికి సంబంధించి విభాగములోని కమీషన్‌ల విషయంలో వ్యవహరించాలని సమర్పించారు. విభాగము 75 కింద న్యాయస్థానం తన స్వాభావిక అధికారాలను మరియు తద్వారా దాని అధికారాలకు జోడించి విభాగం 151 కింద అమలు చేయదు . మరోవైపు, కోడ్ సమగ్రమైనది కాదని మరియు న్యాయస్థానం తన స్వాభావిక అధికారాలను ఉపయోగించడంలో , కోడ్ ద్వారా నిషేధించబడని ఏదైనా విధానాన్ని స్పష్టంగా లేదా న్యాయస్థానం అవసరమని భావిస్తే అవసరమైన సూచనల ద్వారా అనుసరించవచ్చని రాష్ట్రం కోసం సమర్పించబడింది. న్యాయం ముగింపు కోసం లేదా న్యాయస్థానం ప్రక్రియ దుర్వినియోగం నిరోధించడానికి.

కోడ్ యొక్క విభాగం 151 ఇలా ఉంది:

"ఈ కోడ్‌లోని ఏదీ న్యాయస్థానం యొక్క అంతర్లీన అధికారాలను పరిమితం చేయడానికి లేదా ప్రభావితం చేసే విధంగా పరిగణించబడదు , న్యాయం యొక్క ముగింపులకు లేదా న్యాయస్థానం ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేయకుండా నిరోధించడానికి అవసరమైన ఆదేశాలు ఇవ్వడానికి".

న్యాయస్థానం యొక్క స్వాభావిక అధికారాలు కోడ్ ద్వారా న్యాయస్థానంకు ప్రత్యేకంగా అందించబడిన అధికారాలకు అదనంగా ఉంటాయి . అవి ఆ అధికారాలకు పరిపూరకరమైనవి మరియు అందువల్ల కోడ్‌లోని విభాగం 151 లో పేర్కొన్న వ్యక్తుల కోసం వాటిని ఉపయోగించుకోవడానికి న్యాయస్థానంకు స్వేచ్ఛ ఉందని భావించాలి . ఆ అధికారాల వినియోగం కోడ్‌లో స్పష్టంగా అందించబడిన వాటికి లేదా శాసనసభ ఉద్దేశాలకు విరుద్ధంగా ఏ విధంగానూ విరుద్ధంగా లేనప్పుడు. కోడ్‌లో స్పష్టంగా అందించిన విధానాని కి విరుద్ధంగా లేదా భిన్నంగా ఉండే విధంగా స్వాభావిక అధికారాన్ని ఉపయోగించ కూడదని కూడా బాగా గుర్తించబడింది.

ఫిర్యాది ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు శ్రీ రఘుబీర్ పర్షద్ కమిషనర్‌ను నియమిస్తూ అదనపు మున్సిఫ్ ఇచ్చిన ఆదేశాన్ని న్యాయస్థానం తన స్వాభావిక అధికారాలను వినియోగించుకుంటూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వుగా చెప్పవచ్చా అనేది నిశ్చయానికి సంబంధించిన ప్రశ్న. కోడ్‌లోని విభాగం 151 కింద న్యాయస్థానం ముందు కారణాన్ని నిర్ణయించడంలో

అనుసరించాల్సిన విధానానికి సంబంధించింది. ఈ అధికారాలు ఏదైనా వ్యాజ్యం కలిగి ఉండే వాస్తవిక హక్కులపై అధికారాలు కావు. పార్టీ యొక్క హక్కులను ప్రభావితం చేసే అటువంటి ఉత్తర్వులను ఆమోదించడానికి న్యాయస్థానంలకు నిర్దిష్ట అధికారాలు ఇవ్వాలి. అటువంటి అధికారాలు విధానపరమైన విషయాలలో న్యాయస్థానం యొక్క స్వాభావిక అధికారాల పరిధిలోకి రావు , ఏ అధికారాలు న్యాయస్థానంలో దాని అభ్యాసం మరియు విధానాన్ని నియంత్రించడానికి అవసరమైన అన్ని అధికారాలను కలిగి ఉంటాయి. ఒక పార్టీకి తన ఖాతా పుస్తకాలపై పూర్తి హక్కులు ఉంటాయి న్యాయస్థానం తన ఆస్తిని బలవంతంగా స్వాధీనం చేసుకునే అధికారం లేదు. అలా చేస్తే పార్టీ వ్యక్తిగత హక్కులపై దాడి చేసినట్టే. సంబంధిత పత్రాలు లేదా పుస్తకాలను సాక్ష్యంగా ఉపయోగించుకోవడం కోసం న్యాయస్థానంలో పొందడం కోసం నిర్దిష్ట విధానం కోడ్‌లో నిర్దేశించబడింది. ఒక పార్టీ తన కేసుకు సంబంధించిన పత్రాలను లేదా పుస్తకాలను సమర్పించడానికి స్వేచ్ఛను కలిగి ఉంటుంది. ఒక పక్షం సాక్ష్యంగా ఉపయోగించాలనుకునే పత్రాలను ఇతర పక్షం న్యాయస్థానంలో సమర్పించడానికి న్యాయస్థానం సహాయాన్ని కోరవచ్చు మరియు ఆ పక్షం తన ఆధీనంలో ఉన్నట్లు అంగీకరించవచ్చు. ఒక పార్టీ పత్రాలను సమర్పించకపోతే , అది చట్టబద్ధంగా ఉత్పత్తి చేయవలసి ఉంటుంది, కోడ్ యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా దానిని జరిమానా విధించే అధికారం న్యాయస్థానంకు ఉంటుంది. తన వద్ద ఉన్న సంబంధిత పత్రాన్ని సమర్పించని, ప్రత్యేకించి దాని నుండి సమన్లు పొందిన తర్వాత, అటువంటి పక్షానికి వ్యతిరేకంగా ఏదైనా అంచనా వేయడానికి న్యాయస్థానంకు తదుపరి అధికారం ఉంది న్యాయస్థానం ఒక పార్టీ నుండి పత్రాన్ని పిలిపించిన అటువంటి సందర్భాలలో కూడా , డిఫాల్ట్ చేసిన పక్షం నుండి ఆ పత్రాన్ని బలవంతంగా పట్టుకునే అధికారం న్యాయస్థానంకు ఇవ్వబడలేదు.

ఈ ఖాతా పుస్తకాలపై నిందితులకు ఎలాంటి హక్కులు లేవు. వారిపై ఎలాంటి దావా వేయలేకపోయారు. వారు న్యాయస్థానంలో సెటప్ చేస్తున్న కేసుకు వ్యతిరేకంగా ఆ ఖాతా పుస్తకాలలో అటువంటి నమోదులు చేయవచ్చని వారు గ్రహించినందున వారు ఈ పుస్తకాల స్వాధీనం కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. ప్రతివాదుల అభ్యర్థన నిజంగా న్యాయస్థానం డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాలను సేకరించడం వంటిది, ఆ సమయంలో ప్రతివాదులు తమకు అనుకూలంగా ఉన్నట్లు భావించారు. ఒక పార్టీకి సంబంధించిన సాక్ష్యాలను సేకరించడం లేదా ఆ ఖాతాన్పుస్తకాలలో నకిలీ ఎంట్రీలు చేయడం వల్ల వచ్చే దుష్పరిణామాల నుండి ప్రత్యర్థి పార్టీని రక్షించడం కూడా న్యాయస్థానంకు సంబంధించిన పని కాదు. వాది నకిలీ ఎంట్రీలు చేసి , నకిలీ నమోదులను కేసులో సాక్ష్యంగా ఉపయోగిస్తే , ప్రతివాదులు ఆ ఎంట్రీలను వివాదాస్పదం చేయడానికి మరియు వాటిని ఫోర్జరీలుగా నిరూపించడానికి పుష్కలంగా అవకాశం ఉంటుంది.

అందువల్ల ఫిర్యాది ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించే ఉత్తర్వును పాస్ చేసే అదనపు మున్సిఫ్ కి అంతర్లీన అధికారం ఉందని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఈ ప్రయోజనం కోసం శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్‌ను కమిషనర్‌గా నియమిస్తూ ఉత్తర్వులు అధికార పరిధి లేకుండా ఆమోదించబడిన ఉత్తర్వు కాబట్టి అది చేయలేనిది మరియు చెల్లుబాటు కాని ఉత్తర్వు.

రాష్ట్రం తరపు న్యాయవాది , మిస్టర్. మాథుర్ , అదనపు మున్సిఫ్ ఆమోదించిన ఆరోపణ ప్రక్రియ కోడ్ లోని కొన్ని నిబంధనల పరిధిలోకి వస్తుందని ప్రత్యామ్నాయంగా సమర్పించారు మరియు నియమమ 5 ఆర్డర్ 38 మరియు నియమమ 1 (బి) మరియు 7 ఆర్డర్ 39 మరియు నియమమ కోడ్ యొక్క నియమమ 1 ఆర్డర్ 40 సూచించారు. ఈ వాదనతో మేము ఏకీభవించము. ఈ నిబంధనలలో ఏ ఒక్కదాని కింద కూడా ఇంప్యుగ్డ్ ఆర్డర్ ఆమోదించబడలేదు. ఇది స్పష్టంగా న్యాయస్థానం యొక్క స్వాభావిక అధికారాల వినియోగంలో అదనపు మున్సిఫ్ ఆమోదించిన ఉత్తర్వు ఇలా ఉంది:

"రెండేళ్ళకు పైగా ఈ దశలో ఈ రకమైన దరఖాస్తు చేయడం విచిత్రంగా ఉంది. అయితే , న్యాయ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా , శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్‌కి కమిషన్ జారీ చేయబడింది. అతను వెళ్లి 1951 సంవత్సరానికి సంబందించిన బహి ఖాతాలను పిర్యాదు నుండి తిరిగి పొందాలి మరియు దానిని న్యాయస్థానంలో సమర్పించాలి. రుసుము రూ. 20, దానితో పాటు ఆరు రోజుల్లోపు ప్రయాణ భత్యం నివేదిక. కమీషన్ ఖర్చులు పన్ను విధించబడవు."

ఇంకా, ఆర్ యొక్క నిబంధనలు ఆర్డర్ 38 లోని నియమము 5, ఆమోదించబడే ఒక డిక్రీని పనికిరానిదిగా మరియు రుణదాతలను మోసం చేయడానికి ప్రతివాది తన ఆస్తిని పారవేస్తానని బెదిరించినప్పుడు ఆర్డర్ 39 యొక్క 1 (బి) వర్తిస్తుంది. ఈ నిబంధనలలో ఏదీ ప్రస్తుత కేసు యొక్క వాస్తవాలకు ఎటువంటి అన్వయం లేదు. ఆర్డర్ 39 యొక్క నియమం 7, ఏదైనా పక్షం దావాపై దరఖాస్తుపై, అటువంటి దావాకు సంబంధించిన ఏదైనా ఆస్తిని నిర్బంధించడం , భద్రపరచడం లేదా తనిఖీ చేయడం కోసం లేదా ఏదైనా ప్రశ్న తలెత్తగలదని ఆర్డర్ చేయడానికి న్యాయస్థానంకు అందులో అధికారం ఇస్తుంది. వాది యొక్క ఖాతా పుస్తకాలు 'ఆస్తి' కాదు, ఇవి దావా యొక్క అంశం లేదా దావాలో వారి గురించి ఒక ప్రశ్న తలెత్తవచ్చు. వాది లేదా ప్రతివాది వాటిపై ఆధారపడటానికి శ్రద్ధ వహించినట్లయితే, ఖాతా పుస్తకాలు ఉత్తమంగా సాక్ష్యంగా ఉండవచ్చు. అందువల్ల ఫిర్యాది ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించడానికి కోడ్ ప్రకారం అదనపు మున్సిఫ్‌కు అధికారం లేదని మేము భావిస్తున్నాము .

చివరగా, శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్‌ను కమిషనర్‌గా నియమించడం కానప్పటికీ , ఫిర్యాది ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించే అధికారం అదనపు మున్సిఫ్‌కు లేనందున, శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్‌ను అలాగే పరిగణించాలని రాష్ట్రాన్ని కోరారు. ఒక 'ప్రజా సేవకుడు' వివరణ 2 నుండి భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని విభాగం 21 కమీషనర్‌గా శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్ నియామకం చెల్లుబాటు కాకుంటే, నాల్గవ నిబంధన, భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని విభాగం 21 దృష్ట్యా అతను ప్రభుత్వ ఉద్యోగిగా ఉండేవాడని అప్పీలుదారుకు వివాదం లేదు . వివరణ 2 నుండి విభాగం 21 చదువుతుంది:

"పబ్లిక్ సర్వెంట్' అనే పదాలు ఎక్కడ వచ్చినా , ప్రభుత్వ ఉద్యోగియొక్క పరిస్థితిని వాస్తవంగా స్వాధీనం చేసుకున్న ప్రతి వ్యక్తికి అర్థం అవుతుంది , ఆ పరిస్థితిని కొనసాగించడానికి అతని హక్కులో ఎలాంటి చట్టపరమైన లోపం ఉండవచ్చు."

ఫిర్యాది ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు కమిషనర్‌ను నియమించే అధికారం అడిషనల్ మున్సిఫ్‌కు లేనందున శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్‌ను కమిషనర్‌గా నియమించడంలో చట్టపరమైన లోపం ఉన్నప్పటికీ, అది అతని ఉనికిని ప్రభావితం చేయదని రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వాదన. ఒక పబ్లిక్ సర్వెంట్, అతను ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క పరిస్థితిని వాస్తవంగా స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. మేము ఈ వాదనతో ఏకీభవించము మరియు పోస్ట్ ఉనికిలో ఉన్నప్పుడే వివరణ వర్తిస్తుందని అభిప్రాయపడ్డాము. ముందుగా ఉన్న పోస్ట్ లేనప్పుడు లేదా నియమించే వ్యక్తికి నియమించే అధికారం లేనప్పుడు వివరణ వర్తించదు.

వెబ్‌స్టర్స్ న్యూ ఇంటర్నేషనల్ డిక్షనరీ ఆఫ్ ది ఇంగ్లీష్ లాంగ్వేజ్ ప్రకారం 'పరిస్థితి' అనే పదానికి అర్థం: స్థానం లేదా ఉద్యోగ స్థలం , స్థలం, కార్యాలయం; దుకాణంలో పరిస్థితి. ఈ వివరణ యొక్క ప్రయోజనాలకు అనువైన అర్థం 'ఆఫీస్'. అదే డిక్షనరీ ప్రకారం మళ్లీ 'ఆఫీస్' అంటే ప్రత్యేక విధి, ట్రస్ట్, ఛార్జ్ లేదా స్థానం , ప్రభుత్వ అధికారం మరియు ప్రజా ప్రయోజనం కోసం అందించ బడుతుంది; ప్రభుత్వ అధికారం యొక్క చట్టం ద్వారా ఇవ్వబడిన విశ్వసనీయత లేదా అధికారం ; ఒక పబ్లిక్ ఫంక్షన్ లేదా ఉపాధిని వినియోగించుకునే హక్కు మరియు దానికి సంబంధించిన (ఏదైనా ఉంటే) పారితోషికాన్ని స్వీకరించే హక్కు ; ఒక కార్యనిర్వాహక లేదా న్యాయ కార్యాలయం......... విస్తృత కోణంలో , ప్రభుత్వ ఉద్యోగంలో ఏదైనా స్థానం లేదా స్థలం , ముఖ్యంగా నమ్మకం లేదా అధికారం. ఆఫీస్, పోస్ట్, అపాయింట్‌మెంట్, సిట్యువేషన్ మరియు ప్లేస్ అనే వివిధ పదాల అర్థాల్లోని వ్యత్యాసాలను నిఘంటువు మరింతగా తెలియజేస్తుంది మరియు ఇలా చెబుతోంది : ఆఫీస్ సాధారణంగా (ముఖ్యంగా పబ్లిక్) ట్రస్ట్ లేదా అధికారం యొక్క స్థానాన్ని సూచిస్తుంది ; మరియు పరిస్థితి ఉపాధి ఆలోచనను నొక్కి చెబుతుంది , ముఖ్యంగా అధీన స్థితిలో ; గవర్నెస్‌గా, ప్రైవేట్ సెక్రటరీగా పరిస్థితిని కోరడం.

అందువల్ల ఈ వివరణ యొక్క దరఖాస్తు కోసం సంబంధిత వ్యక్తి ప్రభుత్వ ఉద్యోగియొక్క ముందుగా ఉన్న కార్యాలయం యొక్క వాస్తవ ఆధీనంలో ఉండాలని స్పష్టంగా ఉంది. ఆఫీస్ లేదా పోస్ట్ లేనట్లయితే, ఏ వ్యక్తి యొక్క అసలు ఆధీనంలో ఉన్నాడా మరియు సంబంధిత వ్యక్తి ఈ వివరణ యొక్క నిబంధనల పరిధిలోకి వస్తాడనే ప్రశ్న ఉండదు. కమీషనర్ యొక్క పోస్ట్ లేదా కార్యాలయం ఉనికిలో లేదు. ఇక్కడ జరిగినదంతా శ్రీ రఘుబీర్ పెర్షాద్‌కు కొన్ని పత్రాలను స్వాధీనం చేసుకోవడానికి మరియు అతని వద్ద ఉంచడానికి అధికారం ఉంది. ప్రస్తుత సందర్భంలో, ఫిర్యాది ఖాతా పుస్తకాలను స్వాధీనం చేసుకునేందుకు శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్‌ను కమిషనర్‌గా నియమించే అధికారం కమీషనర్ లేదా అదనపు మున్సిఫ్‌కు లేదు , కాబట్టి ఈ వివరణ శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్ కమీషనర్ గా నియామకానికి వర్తించదు. అక్కడ. ఎందుకంటే, శ్రీ రఘుబీర్ పర్సబాద్ ప్రభుత్వ సేవకుడిగా ఉండకూడదు.

కాబట్టి మేము అప్పీలుదారుల వాదనను అంగీకరిస్తాము మరియు శ్రీ రఘుబీర్ పర్షాద్ ప్రభుత్వోద్యోగి కాదని మరియు అప్పీలుదారులు అతని అదుపులో ఉన్న ఖాతా పుస్తకాలను తారుమారు చేసే అవకాశాన్ని పొందేందుకు అతనికి డబ్బును అందించారు అని భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని 165-ఎ కింద ఎటువంటి నేరం చేయలేదని భావిస్తున్నా ము. కాబట్టి మేము అప్పీల్‌ను అనుమతిస్తాము , దిగువ న్యాయస్థానం యొక్క ఆర్డర్‌ను పక్కన పెట్టి , విభాగం 165-ఎ కింద ఉన్న నేరం నుండి అప్పీలుదారులను నిర్దోషులుగా ప్రకటిస్తాము . మరియు జరిమానా , చెల్లించి నట్లయితే , తిరిగి చెల్లించబడు తుందని నిర్దేశించండి. అప్పీలుదారులు బెయిల్‌పై ఉన్నారు కాబట్టి బెయిల్ బాండ్‌లు రద్దు చేయబడతాయి.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.